

“Inclusief burgerschap van mensen met een lichtverstandelijke beperking”

Op donderdagmiddag 17 januari 2019 organiseerde het lectoraat Rehabilitatie van de Hanzehogeschool Groningen een themamiddag met als titel “inclusief burgerschap van mensen met een lichtverstandelijke beperking”. De bijeenkomst werd gepresenteerd door Jaap Olthoff in samenwerking met Daniel Spierenburg. De themamiddag werd geopend en ook afgesloten door Lies Korevaar, lector Rehabilitatie.

Jaap heeft regionaal onderzoek gedaan naar hoe mensen met een verstandelijke beperking zich voelen in de samenleving en of er mogelijkheid is dat iedereen gelijk behandeld kan worden in plaats van dat we iedereen in hokjes plaatsen. Jaap gaat dit jaar voor een vervolgonderzoek zeven maanden naar Noorwegen, om naar onderzoek naar het thema te doen.

Jaap begon zijn presentatie met een eigen ervaring over hoe hij in aanraking is gekomen met mensen met een verstandelijke beperking (hij heeft een zusje met een verstandelijke beperking). Hij had Erica gevraagd (een vrouw met een verstandelijke beperking) of ze de dag wilde openen en afsluiten met een zelfgeschreven gedicht.

Hierna vertelde hij over waar mensen met een lichtverstandelijke beperking in de praktijk tegen aanlopen. Verklaringen voor deze problemen zijn dat er gebrek is aan goede ondersteuning, maar ook vanwege veranderingen in werk en onderwijs.

Jaap vertelde hierna over of mensen met een lichtverstandelijke beperkingen meer beperkingen ervaren als ze in de samenleving mee doen met anderen. Dit koppelde hij aan “beleid” van verschillende zorgorganisaties.

Hier kwam het verschil naar voren dat je mensen kunnen of moeten “veranderen”, maar ook de samenleving kan veranderen. Dit verschil zit dan tussen de participatiesamenleving en het VN verdrag.

VN-verdrag

Het VN-verdrag werd naar voren gebracht door Harro Zwier van de LFB Wolvega. Dit deed hij door zijn eigen levensverhaal te vertellen en zijn eigen ervaringen te delen en dit te koppelen aan het VN-verdrag. Harro legde uit dat het VN bestaat uit drie hoofddoelen. Vrede, Veiligheid en Mensenrechten. Wat Harro vooral naar voren bracht was dat “iedereen is van waarde gelijk en mee mag doen in de samenleving. Net als ieder ander, dus gelijke rechten en gelijke kansen”.

Er werd gesproken over dat er een goede “toegankelijkheid” moet zijn voor alle openbare voorzieningen maar ook dat alle belangrijke documenten die je toegestuurd krijgt in “makkelijke” taal word geschreven, zodat iedereen het begrijpt.

Jaap heeft voor zijn onderzoek 33 mensen gesproken en ook mee samengewerkt. Deze mensen vooral uit Groningen en Drenthe. Hij stelde de vraag “hoe pak je dit aan?”, zodat iedereen in Nederland met of zonder een beperking gehoord kan worden. Een oplossing hiervoor was dat je niet alleen mee gaat kijken maar vooral ook mee gaat doen. “waar gaat het goed?, waar heb je moeite mee?”; dat je het ook zelf moet ervaren en dat kan alleen als je mee doet met degene die het betreft. Jaap liet twee videofragmenten zien van twee personen (Anouschka en Thea) die hij voor zijn onderzoek heeft geïnterviewd en die ook aanwezig waren. De zaal kreeg vervolgens de gelegenheid om Anouschka en Thea, en ook Harro, vragen te stellen over de presentaties.

Jaap vertelde over dat je als je de samenleving gelijk maakt, je werkt naar “inclusie”. Dit betekent dat je erbij hoort, maar ook dat je mee mag doen met activiteiten en gelijkwaardige relaties hebt.

De zaal werd gevraagd of we beperkingen die we zelf ervaren en/of zien bij anderen, kunnen zien als een “verschil” in plaats van een “probleem of beperking”. Hierdoor zouden we dus meer gaan denken in mogelijkheden van de ander in plaats van zijn/haar onmogelijkheden. Tegelijkertijd moeten we ons ook afvragen of het eerst benaderen van het eigen netwerk wel mogelijk en of wenselijk is. Moet familie niet gewoon familie blijven in plaats van hulpverlener of mantelzorger? Of heeft iedereen recht op een persoonlijke begeleiding als dit nodig is?

De middag werd afgesloten met drie stellingen waar het panel onder leiding van Jaap over heeft gediscussieerd.

Dit panel bestond uit (van links naar rechts):

- Harro Zwier (ervaringsdeskundige LFB Wolvega)
- Jan Martini (beleidsmedewerker Groningen)
- Marc Verschuren (oud-wethouder gemeente Hogeland)
- Matthijs Goldberg (Coördinator/ persoonlijk begeleider Flinq)
- Chris (respondent)

De stellingen waarover werd gediscussieerd waren:

1. We kunnen de term ‘verstandelijke beperking’ beter afschaffen. Het label werkt eerder uitsluiting dan insluiting in de hand.
2. Voor mensen met een beperking is meedoen in de samenleving soms moeilijk. Het lijkt alsof discriminatie bewust in stand wordt gehouden. Het is daarom aan gemeenten hiervoor (inclusief) beleid te maken.
3. Gemeenten willen graag dat mensen elkaar (gaan) helpen. Maar is dit wel zo’n goed idee?

Los van deze stellingen werden er ook vragen uit de zaal aan het panel gesteld.

Halverwege de bijeenkomst was er een korte pauze, waarin de deelnemers een gezonde versnapering ook gebruiken en de mogelijkheid hadden om met elkaar in gesprek te gaan over de onderwerpen die waren besproken.

Verslag: Stefan ten Berge, stagiaire LFB Wolvega